

Ressursbok om misjon:

Austnaberg, H. og K. S. Haug. *Engasjement og deltakelse: misjon i trosopplæringens ungdomsfase*. Trondheim, Akademika forlag. 2012.

Dette er en ressursbok der hovedspørsmålet har vært å utforske hvilke faktorer som bidrar til at noen menigheter lykkes med å integrere undervisning om og deltakelse i misjon i trosopplæringen for 14–18-åringene. Vi har identifisert en rekke faktorer som vesentlige og vi tror at også andre menigheter har noe å lære av dette. Boken presenterer inngående prosjektene om ungdom og misjon i fire menigheter som har gode erfaringer med å integrere misjon i trosopplæringen. Du vil også i boken finne refleksjoner over ulike forståelser av misjon og hvordan ungdommenes egen deltakelse har vært betydningsfull.

Boka er et resultat av forskningsprosjektet «Gud sender – me deler evangeliet. Trusopplæring 14–18 år» i regi av Kirkerådet, Seksjon for barn, unge og trosopplæring. Målet med prosjektet har vært å analysere erfaringer med integrering av misjon i trosopplæring for ungdom, med tanke på å bidra til videre refleksjon og faglig utvikling av temaet misjon i trosopplæringen. Vi har undersøkt fire menigheter med trosopplæringsprosjekt som har hatt et tydelig fokus på misjon og som på ulike måter har lyktes i å engasjere og utfordre ungdom i alderen 14–18 år til misjon. Hovedproblemstillingen vår har vært: Hvilke faktorer er vesentlige for at noen menigheter lykkes med integrering av misjon i trosopplæringen for 14–18-åringene? De fire menighetene og prosjektene vi har undersøkt er til dels ganske forskjellige, men har det til felles at de har gode erfaringer med inkludering av misjon i trosopplæring for ungdom. Gjennom å foreta en intervjuundersøkelse samlet vi inn et omfattende empirisk materiale knyttet til disse trosopplæringsprosjektene. Vi intervjuet til sammen 41 personer, hvorav 24 ungdommer.

Etter en innledning til hele boken i kapittel 1, gjør vi i kapittel 2 rede for hvordan vi har gjennomført den empiriske undersøkelsen. Bokens del én (kapittel 3–6) inneholder en grundig presentasjon av intervjumaterialet. Vi har valgt en detaljrik presentasjon både for at leseren skal kunne danne seg et så nøyaktig bilde som mulig av prosjektet, til mulig inspirasjon og refleksjon med tanke på egen menighet, og fordi det er i dette materialet at vesentlige faktorer finnes til at prosjektet har fungert godt i menigheten. Det empiriske materialet danner grunnlaget for drøfting og analyse i del to i boken.

Prosjektet i Søndre Slagen (kapittel 3) består av jevnlig drypp av misjonsinformasjon gjennom hele konfirmantåret. På hver undervisningssamling kommer en tidligere misjonær eller en representant for et diakonalt arbeid og formidler noe de selv har opplevd og brenner for. Innslaget er på 15 minutt til slutt i hver samling. Konfirmantene får gjennom muntlig presentasjon og bilder et innblikk i, og forhåpentligvis en opplevelse av, noe som er helt annerledes, som vekker nysgjerrighet og gjør et sterkt inntrykk. Gjennom de forskjellige besøkende blir ulike sider ved misjon belyst og konfirmantene ser at misjon omfatter mye spennende.

Sub Urban-prosjektet (kapittel 4) startet ut fra et ønske om å lage et miljø der ungdom etter konfirmasjonsalderen kunne være stolte av å være kristne. Det er et breddetiltak med kafedrift, konserter og lignende, der en bygger relasjoner. Man ønsket også å bygge en ungdomsamenighet med gudstjenester annenhver søndag. Sub Urban ser på seg selv som misjon, i betydningen å være en del av Guds sendelse til verden, et vitnesbyrd i ord og handling. Samtidig har de også tatt på seg et konkret ansvar i form av et misjonsprosjekt i Kambodsja, som de informerer om, samler inn penger til og ber for.

Strinda og Berg menigheters prosjekt (kapittel 5) er en misjonstur for 11 ungdommer til Ecuador, presentert som en dannelsesreise. Prosjektet er kjennetegnet ved et omfattende og grundig forarbeid, samarbeid med foreldregruppen og en stor grad av de unges egen medvirkning. Et vesentlig element har vært innsamling til dekking av egen reise. Prosjektet har foregått i aldersfasen 15–17 år.

Haydom-prosjektet i Mandal (kapittel 6) er integrert i selve konfirmasjonstiden, men har element som går på tiden etter konfirmasjonen. Det består i informasjon om og innsamling av penger til Haydom-sykehuset i Tanzania, et prosjekt som på en særlig måte er knyttet til Mandal gjennom initiativtakerne til sykehuset. Innsamlingen foregår ved loddsalg, og to konfirmanter blir hvert år trukket ut til å være med på misjonstur til Haydom. Vi presenterer også et tidsavgrenset prosjekt der internasjonal ungdom fra Hald Internasjonale Senter besøker konfirmantene. Dette korte besøket har fått noen av de beste tilbakemeldingene fra konfirmanttiden.

På bakgrunn av den detaljerte presentasjonen av menighetenes prosjekt i del én, inneholder bokens del to (kapittel 7–9) en drøfting og analyse av vesentlige faktorer til at disse prosjektene har lyktes.

Vi presenterer i kapittel 7 en rekke tverrgående faktorer som synes å ha vært vesentlige til at menighetene har lyktes med å utfordre ungdom til engasjement og deltakelse i misjon, og drøfter disse på bakgrunn av teoretiske innspill til de forskjellige emnene. Et interessant spørsmål er om de lokale betingelsene har betydd mest eller om de mer overordnede forhold, som synes å være til stede i flere av prosjektene, er av større betydning. Kapitlets fokus er særlig de tverrgående faktorene, og kanskje den mest spennende overføringsverdien er å finne i skjæringspunktet mellom lokal kontekst og vesentlige tverrgående faktorer.

Det misjonsteologiske grunnlaget for et prosjekt synes å være en vesentlig faktor for å lykkes. Kapittel 8 analyserer og drøfter de ulike misjonsforståelsene som kommer til uttrykk hos aktørene i vårt materiale og hvordan denne tenkningen utfordrer den teologiske refleksjon om misjon i dag. Samtidig peker vi på utfordringer som finnes ved at ulike misjonsforståelser synes å være til stede i prosjektene samtidig. Kapitlet gir innspill til hvordan man kan kommunisere misjon i dag og viser hvordan negative holdninger til misjon som menighetene har møtt, også har påvirket deres egen tale om dette tema.

Barn og unge som aktører og praktisering av tro har vært viktige i flere prosjekt i regi av trosopplæringen. I tråd med vår problemstilling spør vi hvor viktig ungdommenes egen medvirkning er for at et prosjekt skal lykkes? Dette er tema i kapittel 9. Engasjement og deltakelse i misjon, ikke bare kunnskap om misjon, har stått sentralt i målsettingen for vårt prosjekt, og blant annet følgende spørsmål tas opp i kapitlet: I hvilken grad er ungdom blitt utfordret til å praktisere misjon og hvilke element ved tiltakene har vært medvirkende til dette? Forstår ungdommene seg selv som sendt av Gud til verden? Hvordan kan misjon bli en måte å leve på, som omfatter alle dimensjonene ved en ungdoms religiøsitet?

Boken avsluttes med et oppsummerende kapittel.

Hans Austnaberg, professor i praktisk teologi, Misjonshøgskolen
hans.austnaberg@mhs.no